

K.İTAP

Karakoç'un dünyasından doğan 'Sabah Yıldızı'

Büyüyenay Yayınları'nın kurucusu Mustafa Kirenci'nin Türk edebiyatının güçlü kalemlerinden Sezi Karakoç ve 'Diriliş' hareketine dair yürüttüğü 30 yıllık çalışması 'Sabah Yıldızı' adıyla kitaplaştı. Karakoç'un kronolojik yaşam öyküsünden, düşünce dünyasına eşlik eden araçlara, hakkında yazılan metinlere, kitaplara, gazete yazılarına kadar oldukça geniş bir yelpazede yer veren eser, birden fazla kuşağı etkileyen bir yazar olan Karakoç hakkında titizlikle hazırlanmış bir kaynak olarak kitaplıklarda yerini alacak.

Aşk her şeyi bozar mı?

2011 yılında hayata veda eden yazar Ali Teoman'ın daha önce Sel Yayıncılık tarafından basılan 'Aşk Yaşama Çok Uçuk' öykü kitabı, yayıncısı Yapı Kredi Yayınları tarafından yeniden basıldı. Yazarın 'aşk her şeyi bozar' ilkesinden hareketle, aşk konusuna odaklanan öykülerinden oluşan kitapta, farklı bir teknikle yazılmış dokuz öykü, konuları bakımından benzerlik gösteren üçerli üç grup olarak okurla buluşuyor. Kitapta yer alan son öykü grubu 'Yitik Bir Yazar İçin Pentimento' ise bir anlamda yazarın bütün öykülerini birleştiriyor. Kitap, yazarın Almanca kaleme aldığı 'Babil Sohbetleri' metniyle sona eriyor.

İnsanda sevgi arayan bir tilki hikâyesi

Yüzyılın en iyi öykücülerinde sayılan, Man Booker Ödüllü George Saunders'ın insanın içinde yaşadığı dünyaya yabancılaşma eğilimini irdeleyen ezber bozan novellası 'Tilki 8', daha önce 'Arafta' eserini yayımlayan Delidolu etiketi ve Niran Elçi çevirisiyle raflardaki yerini aldı. Chelsea Cardinal'ın zarif desenleriyle resimlenmiş kitapta modern toplumların insan-doğa ilişkisi bağlamında gündemden hiç düşürmedikleri çevre sorunları ve hayvan hakları gibi önemli meseleleri bir tilkinin gözünden hicveden yazar; rant uğruna talan edilen doğal alanların ekosistem üzerinde yarattığı tahribata da dikkat çekiyor.

Sharlock Holmes yeniden İstanbul'da

Polisiye yazarı Gökhan Tosun, dünyanın en ünlü dedektifi Sherlock Holmes maceralarına devam ediyor. 'İstanbul'dan Gelmeyen Mektup'tan sonra serinin ikinci kitabı 'İstanbul'da Akşam Yemeği' Mylos Kitap tarafından yayımlandı. Tosun bu kez 1936 yılında Holmes'ü tekrar İstanbul'a getiriyor; hem de kadınlarla pek ilişkisi olmayan dedektifin etkilediği tek kadın olan Irene Adler ile beraber. İlginç kurgusu ve Holmes'ün vefakâr arkadaşı Doktor Watson'la ilişkilerinin renkliliği, kitabı polisiyeseverler için oldukça cazip kılıyor.

Kalemleri kırılrsa da yazmaya devam eden kadınlar

Murat Koç'un biyografik romanı 'Kırık Kalemler Kadınları', 19'ncü yüzyılın başlarında toplumsal değişim ve dönüşüm sürecine imza atan Nigar Hanım, Makbule Leman, Fatma Aliye, Emine Semiye gibi öncü kadınlara odaklanıyor. Kadın hareketinin ilk kıvrımlarının yaşandığı yıllarda bu isimlerin hayatlarını, verdikleri mücadeleleri anlatan belgeler ışığında kurgusal bir bakışta ilerliyor.

'Kimse sandığı kadar özgür değil'

Akademik çalışmalarının ardından 'Karıncayı İncitmez Artur Balyan'ın Tuhaf İntikam Planı' öykü kitabıyla okurlarını şaşırtan Alper Bilgili: "Felsefi açıdan özgür iradenin var olup olmadığı, sosyolojide her an hayatımızı düzenleyen ama çoğumuza görünmeyen toplumsal yasaların varlığı, siyasetle ilgili seçimlerimizde ne kadar kolay manipüle edildiğimiz üzerine tartışmalar ilgimi çekiyor. Herkes gibi ben de sandığımızdan çok daha az özgür olduğumuzu düşünüyorum."

Vadi Yayınları 96 Sayfa-10 TL

ALPER BİLGİLİ

ZEYNEP DELAV/İSTANBUL zeynepdelav@gmail.com

Örnek bir akademisyen olma yolunda hızla ilerlerken 'Bilim Ne Değildir', 'Darwin ve Osmanlılar' kitaplarıyla alanında derinlikli çalışmaları imza atan Alper Bilgili, şimdi de okurlarının karşısına öykü kitabı 'Karınca İncitmez Artur Balyan'ın Tuhaf İntikam Planı' ile çıktı. Kendisiyle, KARAR okurları için öyküleri ve kurmacanın gücü üzerine söyleştik.

■ Daha çok akademisyen kimliğinizle biliniyorsunuz. Oysa bir roman bir de öykü kitabınız var. Kurmaca yazmaya ne zaman başladınız?

Ortaokula başladığım dönemden beri kurmaca kıvılcıkları zihnimde belirir. Uzun süre üzerine gitmedim. Hatta beni esir almaması için bu dürtüyü bastırdım diyebilirim. Doktora döneminde hayatımda meydana gelen radikal değişiklikler beni arkadaşlarımdan ve alışkanlıklarımdan kopardı, böylece bana kurmaca ile ilgili fikirlerimi dinleme imkânı sundu. Romanım bu süreçte ortaya çıktı. Amsterdam'da yaşadığım dönemde, 2008-2009'da Sadık Yemni ile tanıştım. Beni öyküye o yönlendirdi. İlk öyküm 'Amsterdam'da Bir Meczip' o dönemin ürünü. Birkaç öykümü çeşitli internet sitelerinde paylaştım. Özellikle sürpriz sonlu olanlara ilgi var gibiydi. Sonra 'Barış Hece Öykü'de yayımlandı. O günden beri 20'ye yakın öykü yazdım ama akademik çalışmalarındaki yoğunluk nedeniyle yayımlamak ancak 2020'de mümkün oldu.

■ Öykülerinizde modernizme, post-modern bir iğne batırır var. Gerçekte de bunu mu yapmaya çalıştınız?

Aslında çalışmadım. Ben tüm defolarına rağmen modernizmi, post-modernizme tercih ederim. Çünkü post-modernizmde ayağımızın altındaki zeminin kaydığı, sağlıklı tartışma için gerekli olan araçları yitirdiğimizi düşünenlerdim. Modernizmin bazı değerlerine eleştirel yaklaşmışım doğru. Ancak bunun aklın imkanlarını terk etmeden, modernizmin içinden yapılabileceğini düşünüyorum. Öykülerimde de bunu yapmaya gayret ediyorum. Tabii şunu da unutmamak gerek. Post-modernizm getirilen eleştirilerden birisi muğlak oluşudur. Dolayısıyla bazı eleştirilerimin post-modern olarak nitelendirilmesi şaşırtıcı değil.

■ Yaygın olarak felsefe, sosyoloji, psikoloji ve tarih konuları da var. Size göre bu konular kanıksatmak, daha çok konuşulur hale getirmek kurmaca ile daha mı kolay?

Alper Bilgili, Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden mezun. Post-doktora çalışmaları ise İngiltere'de, Leeds Üniversitesi'nde, bilim tarihi ve bilim felsefesi alanlarında sürdürdü. (FOTO: DAMLA YILMAZ)

John Steinbeck'i öldüren utanç

John Steinbeck yaşamı boyunca 'demokrat' ve 'ilerici' bir taraflı oldu. Irk ayrımcılığında nefret etti. İşçi haklarını savundu. Kendisini yoksullardan ve emekçi insanların arasında hep daha rahat hissetti. New York'taki yazar ve sanatçılarla sohbet etmekteyse, Sag Harbour'daki işçi sınıfından arkadaşlarıyla birlikte birkaç kadeh içmeyi yeğledi. Steinbeck, arkadaşlığı önem ve değer veren biriydi. Onlara sâdıktı. Başkan Lyndon B. Johnson da arkadaşlığıydı. Onun Vietnam politikası 'solcu' bilinenlerden bazılarının bile desteğini alırken, Steinbeck'in bu politikaya şüpheyle yaklaştığı biliniyor. Johnson yönetiminin önemli isimlerinden Jack Valenti'ye, "Vietnam Savaşı'nı haklı göstermenin bir yolu yok. Bir baş-

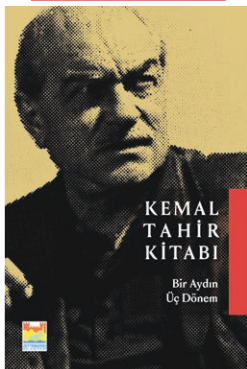
ka ülkeye asker çıkarma kabul edilemez. Kendi topraklarını savunan insanlar için övgünün dışında söyleyecek söz bulamıyorum," diye yazmıştı.

1966 yılında oğullarının Vietnam Savaşı'na gitmeleriyle, başa çıkamayacağı karışık duygular yaşamaya başlar. Aynı yıl sonunda, oğullarının yanında olabilmek amacıyla, Vietnam'a, bir muhâbir olarak yola çıkar. 1967 yılının Mayıs ayında da ülkesine döner. Ama, artık eski John değildir. Hastadır. Kalbi kırık. Vietnam Savaşı'nın korkunç bir hatâ olduğunu yazmak isterse de, artık eline kalem alacak mecâli yoktur. Orada, uyuşturucudan kafayı yiyen oğullarını görmüş ve dünyaya hiçbir şey ona oğulları kadar acı vermemiştir. Oğulla-

rının ve Amerikan askerlerinin uyuşturucudan delirdiklerine tanık olmak, yerinde duramayan Steinbeck'in sağlığını bozar. Küçük oğlu 1968 yılının sonbaharında uyuşturucudan yakalandığıdaysa, 'Nobel Ödülü' almış o büyük yazar utançından sokağa çıkamaz. Birkaç ay sonra da kalb yetmezliğinden hayata vedâ edecektir: Kalb yetmezliği sadece tıbbî bir taniydi, oysa herkes onu hayâl kırıklığının ve utançın öldürdüğünden emindi... -TANER AY

Edebiyatımızın son 70 yılına damga vuran Kemal Tahir'in vefatının 45'inci yıl dönümünde düzenlenen 'Kemal Tahir: Bir Aydın Üç Dönem' sempozyumu kitaplaştı. Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları tarafından yayımlanan eser, yazarın okurları için ayrıntılı bir yol haritası sunuyor.

1910'da dünyaya gelip 1973'te gözlerini hayata yuman Kemal Tahir altmış üç yıllık yaşamında Türk edebiyatına damga vurdu.

Kemal Tahir okurlarına ayrıntılı bir yol haritası

Vefatının 45'inci yıl dönümünde Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi'nde düzenlenen 'Kemal Tahir: Bir Aydın Üç Dönem' sempozyumundaki tebliğler Zeytinburnu Kültür Yayınları tarafından kitaplaştı. Kitabı yayıma hazırlayan Asım Öz, sempozyumdan kitaba giden süreci şu sözlerle anlatıyor: "Şair bir sosyolog olarak Kemal Tahir'in sanatını, tarih felsefesini ve fikir hayatını anlamak ve bugüne etkilerini takip etmek niyetiyle düzenlediğimiz bir sempozyum bizi bu

esere kadar getirdi. Kemal Tahir'in ciddiyetle ve jimserlikle ele aldığı konular ve temalar kendi dönemine münhasır kalmamış, günümüze de intikal etmiştir. Biz de bu eserle birlikte, bu kıymetli fikirleri gelecek nesillere aktarmayı amaçladık."

■ YAZARIN GÜNÜMÜZE ETKİSİNE DE YER VERİLDİ Kitapta, sempozyuma katılan birbirinden kıymetli yazar, şair ve akademisyenlerin; Kemal Tahir hakkındaki görüş, fikir ve tebliğleri de yer alıyor. Kemal Tahir kitabı yazarın İstanbul'da başlayan

hayat serüvenini, eğitim hayatını, Babıali ile münasebetini, hapishane yıllarını, romanlarını, tarih ve toplum tartışmalarındaki put kırıcı rolünü, sinema ilgisini, eleştirilerini, dönüşümlerini ve etkilerini aydınlatan kitap, yazarın günümüz dünyasına olan ilişkisini de ortaya koyuyor. Kitap, bu sayede hem Kemal Tahir'in romanlarını ve diğer eserlerini ilk kez okuyacaklar hem de yeniden değerlendirilmek isteyenler için ayrıntılı bir yol haritasına dönüşüyor. -KARAR